

Innfører talegjenkjenning på sykehus

Av [Eva Tønnessen](#) | Publisert 03.03 2003 kl. 07:38

For første gang i Norge tas talegjenkjenning i bruk i daglige operative drift, og førstemann ut er Ringerike Sykehus HF.

Oslobedriften Max Manus AS har sammen med Philips Speech Processing utviklet norsk talegjenkjenning for radiologi. Produktet ble kommersielt lansert i oktober 2002. De to selskapene hevder at Ringerike Sykehus er den første norske aktøren som tar talegjenkjenning på norsk aktivt i bruk.

-- Vi er helhjertet opptatt av it-prosjekter som fører til mer effektiv drift, og det er derfor med stor interesse vi har deltatt i dette prosjektet. Ved Ringerike Sykehus gjennomføres over 30.000 røntgenundersøkelser årlig. Og med 30.000 tilhørende diktater som skal skrives av og kontrolleres før prosessen er ferdig, ligger det åpenbare muligheter for tidsbesparelser i dette, sier sykehusdirektør Bjarne Riis Strøm ved Ringerike Sykehus, i en pressemelding sendt av Max Manus og Philips.

Effektivisering

Ved Kaiser Franz Joseph Hospital i Wien har røntgenavdelingen over 4 års erfaring med talegjenkjenning fra Philips. Her viser erfaringene en skrive-innsparing på over 40 prosent. I dag ferdigstilles 98 prosent av alle diktatene ved hjelp av talegjenkjenning.

I Skandinavia ble dansk talegjenkjenning for røntgen levert av Max Manus AS og Philips i desember 2001. Dette var første gang talegjenkjenning for profesjonell sektor ble introdusert i Skandinavia. Vejle Sykehus har 1 års full operativ erfaring med talegjenkjenning, og kan knapt lovprise systemet nok.

-- Vi sparer inn et helt ledd i arbeidsgangen, og sekretærene benyttes i større grad til andre oppgaver, sier Overlege Finn Mathiesen ved Vejle Sykehus, i den samme pressemeldingen far de to sykehusene. Han tok imot en gruppe på over 30 norske leger, sekretærer og it-ansatte til demonstrasjon og erfaringsutveksling i november i fjor, og kunne blant annet fortelle at røntgenavdelingen har halvert gjennomsnittlig tid fra diktat til ferdig tekst, og planlegger en halvering av ressurser avsatt til skrivetjeneste.

-- Talegjenkjenning åpner for direkte sluttbehandling fra dikterende lege, men kan også benyttes isolert av sekretærene i etterkant. I begge tilfeller er tidsbesparelsene betydelige, avslutter Mathiesen.

I fronten av taleteknologi

Philips er store globalt innen språkteknologi og Max Manus AS er store innen digital diktering i Skandinavia. På de store språkene har Philips, talegjenkjenningsmotor allerede vært i bruk i 6-7 år.

-- Med norsk språk og norske medisinske tekster ble produktet utviklet på under 6 måneder og innenfor de fastlagte økonomiske rammene. I bunnen av det norske røntgenbiblioteket ligger det over 100 millioner ord med radiologiske tekster og stemmene fra over 200 nordmenn med alle dialekter, i alle aldre og fra begge kjønn. Gjenkjennelsen ligger stabilt på mellom 96-98 prosent etter kun få timers trening, og svært mange enkeltdiktater har 100 prosent gjenkjennelse, sier Atle Ronglan, administrerende direktør i Max Manus AS.

-- Hver lege får sin stemmeprofil, og hvert diktat lest gjør legens akustiske profil bedre. Nye ord kan legges

til, og systemet lærer av bruk. Ukjente ord eller ukjente medisinske uttrykk fra spesialområder kan tillegges biblioteket til glede for samtlige brukere, avslutter Ronglan, i pressemeldingen.

Prosjektet ble støttet av både SND og Sosial- og Helsedirektoratet, og flere sykehus vurderer nå fortløpende implementering av systemet. Max Manus AS og Philips utvikler nå en såkalt multimedical context for dansk språk. Dette er et felles produkt som dekker talegjenkjenning for alle medisinske fagområder. Vejle Amt i Danmark er i spissen med planlagt implementering for alle legene på Vejle og Kolding Sykehus, til sammen over 400 leger totalt. Planen er å igangsette tilsvarende prosjekt i Norge i løpet av våren.